

"יש לנו תזמורת" - חינוך מוסיקאלי במסגרת שותפות מכללה שדה
ב. בשן^{1,2}, ע. שור¹, מ. שרייבר-דיבון¹
מכללת תלפיות¹; מכון מופ"ת ישראל²

במסגרת שותפות מכללה שדה בין מכללת תלפיות למחלקת החינוך והפיקוח על הגנים בגבעת שמואל פותחה בשיתוף תכנית ייחודית בתחום החינוך המוסיקלי. התוכנית מבוססת על שילוב המוסיקה כחלק אינטגרלי הוליסטי בחיי גן הילדים, באמצעות פעילויות מוסיקליות של הסטודנטיות בתוך הגן, למידה משותפת של צוות הגן והסטודנטיות בהנחיית המדריכה הפדגוגית. מטרת התכנית הינה יצירת קהילה לומדת במסגרת שותפות מכללה שדה כשהמוסיקה נבחרה כמוקד ליצירת שיח ולקידום הלמידה של השותפים בכלל ושל ילדי הגן בפרט. שיתוף פעולה מכללה שדה מהווה רכיב חשוב בהכשרת המורים (אריאב וסמית, 2006). עקב הפיזור של גני הילדים מצריכות שותפויות מעין אלו במסלול הגיל הרך, התארגנות לוגיסטית מורכבת זאת לעומת שותפויות במסגרות בתי הספר. התהליך מלווה במחקר איכותני שמטרתו הערכת התכנית.

המוסיקה משפיעה על האדם. היא מרחיבה ומעשירה את החשיבה וחי הרגש. (Durrant & Welch, 1995). נמצא מתאם בין לימודי מוסיקה ושיפור בתחומים כמו: התמצאות במרחב, קריאה, כישורים במוטוריקה עדינה וגסה, כישורים חברתיים וכישורים קוגניטיביים,

(Costa- Giormi, 1999; Hetland, 2000; Bilhartz, Bruhn & Olson, 2000). דרכי הפעולה במוסיקה הן מגוונות ומאפשרות לילדים התנסויות המעודדות אותם להשתתפות פעילה

(Sims, 2001; Rossberg- Gempton et al., 1999). פעילויות בהתאמת תנועות למוסיקה, בתרשימי הסמלה, נגינה בכלי הקשה, שירה והבעה מילולית מעשירות את דרכי ההבעה העצמית של הילד ומאפשרות למורה טווח רחב של אופציות בהן יוכל להעריך את תהליכי החשיבה של הילד.

נושאי התוכנית מגוונים. השנה, תשע"ב התמקדנו במוסיקאית דתיה בן דור שהמאפיין את יצירתה היא תבנית הדיאלוג קטלוג וההלימה בין הטקסט ללחן המעשירים את עולמו של הילד בגיל הרך. במפגש ההכנה נבחרו יצירות משותפות לכל הגנים ויצירות ייחודיות לכל גן וגן. כל יצירה נלמדת במגוון אופנים המפתחים כישורי אוריינות, מוטוריקה, שפה ורגש. תוצרי הלמידה יוצגו בפעילות משותפת של כל הגנים בנוכחותה של היוצרת וכל שאר השותפים.

ממצאים ראשוניים של המחקר המלווה עולה כי רמת שביעות הרצון של כל השותפים בתכנית הינה גבוהה מאוד וכי מודל עבודה ייחודי זה יוכל לשמש כמנוף לקידום תוכניות שותפות מכללה שדה בגיל הרך.

ביבליוגרפיה

אריאב, ת' וסמית, ק' (2006). יצירת שותפויות בין מוסדות להכשרת מורים לשדה: מבט בינלאומי בדגש על מודל בית ספר להתפתחות מקצועית (PDS). בתוך: מ' זילברשטיין, מ' בן-פרץ וני גרינפלד (עורכים), *מגמה חדשה בתוכניות ההכשרה של מורים שותפות בין מכללות לבין בתי ספר-הסיפור הישראלי (21-57)*. תל אביב: מופ"ת.

Bilhartz, T., Bruhn, R., and Olson, J. (2000). The effect of early music training on childcogniive development. *Journal of Applied Development Psychology*, 20, 615-636. Costa-Giormi, E. (1999). The effects of three years of piano instruction on children's cognitive development. *Journal of Research in Music Education*, 47, 198-212.

Durrant, C. & Welch, G. (1995). *Making Sense of Music*. London: Cassell Education.

Hetland, L. (2000). Learning to make music enhances spatial reasoning. *The Journal of Aesthetic Education*, 34, 179-238.

Rossberg-Gempton I. E., Dickinson J. and Poole G. (1999). "Creative Dance: Potentiality for Enhancing Social Functioning in Frail Seniors and young Children", *The Arts in Psychotherapy*, 26\5: 313-327.

Sims, W. L. (2001). "Characteristics of Preschool Children's Individual Music Listening During Free Choice Time", *Bulletin of the Council for Research in Music Education*, 149: 53-63.